

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут філології
Кафедра журналістики

БЕЗУШКО ЄЛИЗАВЕТА ОЛЕГІВНА

ПОРТРЕТ В.Ю. ПУЧКОВА: МУЛЬТИМЕДІЙНА ІСТОРІЯ

Напрямок підготовки 6.030301 «Журналістика»

Автореферат
бакалаврського проекту
на здобуття ступеня бакалавра

Миколаїв – 2020

Роботу виконано на кафедрі журналістики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент б.в.з.

Тулузакова Ольга Геннадіївна,

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили, доцент кафедри журналістики.

Рецензент: кандидат філологічних наук, доцент

Пономаренко Сергій Сергійович,

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили, доцент кафедри української філології
та міжкультурної комунікації.

Захист відбудеться «22» червня 2020 р. у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Видатною постаттю для регіональної журналістики є заслужений журналіст України Володимир Пучков, що чверть століття обіймав посаду головного редактора поважної міської газети «Вечерний Николаев».

Актуальність дипломного проекту зумовлено важливістю вшанування пам'яті визначного миколаївського поета, журналіста та перекладача шляхом створення його детального, неупередженого портрету. Оскільки внесок В.Ю. Пучкова у становлення сучасної української журналістики та літератури ще належним чином не досліджений на регіональному та всеукраїнському рівнях, з'являється необхідність проаналізувати його творчість та діяльність, що у подальшому дозволить сучасним журналістам перейняти його вагомий досвід.

Мета дослідження: опублікувати в ЗМІ матеріали, що усебічно висвітлюють особистість В.Ю.Пучкова та його журналістську, літературну та громадську діяльність.

Відповідно до поставленої мети необхідно виконати такі **завдання:**

- 1) проаналізувати теоретичні засади та з'ясувати сутність жанру портрету в сучасній українській журналістиці;
- 2) дослідити журналістські матеріали та поетичні твори В.Ю. Пучкова, що зберігаються в міських архівах та бібліотеках;
- 3) визначити внесок В.Ю. Пучкова у розвиток української журналістики та літератури;
- 4) упорядкувати спогади колег, друзів та учнів В.Ю. Пучкова, створивши його повноцінний портрет;
- 5) запропонувати можливі шляхи збереження пам'яті про В.Ю. Пучкова як визначної особистості для Миколаївщини.

Об'єктом дослідження є постать В.Ю. Пучкова.

Предметом дослідження є творчий спадок В.Ю. Пучкова, зокрема його журналістська діяльність.

Методи дослідження: термінологічний аналіз, функціональний аналіз, інтерв'ювання, аналіз документів, узагальнення та інтерпретація результатів аналізу.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше було зроблено спробу проаналізувати внесок В.Ю. Пучкова у розвиток сучасної української журналістики, зокрема жанру подорожніх нарисів; висвітлено різні аспекти діяльності В.Ю. Пучкова; використано унікальні спогади про нього та раніше не опубліковані архівні матеріали, на основі яких був створений документальний фільм, приурочений до 70-річчя з дня народження Володимира Пучкова.

Практичне значення одержаних результатів полягає в популяризації творчого спадку В.Ю. Пучкова серед мешканців Миколаєва. Також матеріали дослідження можуть бути використані міськими бібліотеками, літературними студіями та краєзнавчими клубами задля організації вечору пам'яті Володимира Пучкова, літературних заходів, публікацій в літературознавчих журналах. Аналіз журналістських матеріалів В.Ю. Пучкова може бути корисний для студентів під час підготовки до курсів «Журналістський фах», «Теорія та історія журналістики» тощо.

Теоретичне значення дослідження: систематизовано та теоретично проаналізовано сутність жанру портрету у світовій, вітчизняній та регіональній журналістиці.

Апробація результатів дослідження. Публікації, які були виконані в рамках наукового дослідження, оприлюднені в міській газеті «Вечерний Николаев», на сайті літературного онлайн-журналу «Николаев литературный» та в соціальних мережах .

Структура дипломного проекту. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури (40 позицій) та додатків (13 штук). Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок, із них – 40 сторінок основного тексту

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дипломного проекту, визначено об'єкт, предмет, мету і завдання, методи, розкрито наукову новизну роботи, окреслено теоретичне і практичне значення здобутих результатів та форми їх апробації.

У *першому розділі* «*Особливості формування жанру портрета в зарубіжних, загальноукраїнських та миколаївських ЗМІ*» досліджено формування портрета як жанру у журналістиці та його трансформацію у зарубіжних, загальноукраїнських та місцевих засобах масової інформації. У рамках дипломного проекту було проаналізовано наявну літературу з цієї теми українською, російською, англійською та французькою мовами, аби провести компаративний аналіз сутності поняття портрета як жанру в журналістичнознавчих традиціях різних країн. Англійські науковці виділяють серед основних рис портрета емоційність, відображену автором драматургію людського життя та «внутрішнє резюме» героя. Французькі дослідники називають основою цього жанру оригінальність, кут погляду та ґрунтовну попередню роботу з документами. Вітчизняні журналістичнознавці стверджують, що важливу роль у портреті відіграє інтенція журналіста, адже створюючи портрет свого героя, він розкриває не всі якості особистості, а обирає найбільш визначні та характерні.

На прикладах портретів з лондонської газети «The Guardian», київської газети «День» та миколаївської газети «Вечерний Николаев» проаналізовано яким чином цей жанр трансформувався в сучасних зарубіжних, вітчизняних та місцевих виданнях.

У *другому розділі* „*Портрет В.Ю. Пучкова: мультимедійна історія*” зазначено, що в рамках дипломного проекту було зроблено 10 публікацій з теми дослідження: в міській газеті «Вечерний Николаев» – 1, на сайті літературного інтернет-журналу «Николаев литературный» – 9. Було створено повноцінний портрет Володимира Пучкова та висвітлено різні аспекти його діяльності як:

- **поета:**

«Історичний генератор» Володимира Пучкова» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Два береги», або дует солістів» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Нерукотворний пам'ятник» Володимира Пучкова (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Дебюти Володимира Пучкова» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

- **журналіста та головного редактора:**

«Вечёрка» в домі – до добра!» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Малёк» миколаївської преси» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Внесок Володимира Пучкова у розвиток жанру подорожнього нарису» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Володимир Пучков: «Все найголовніше вже оцифровано Кимось понад ...» (стаття), режим доступу: <https://vn.mk.ua/glavnyj-vy-s-nami-15-marta-vladimiru-puchkovu-ispolnilos-by-70-let/>

- **громадського діяча:**

«Фестиваль поезії «Ватерлінія»: відкриваючи Миколаїв світу» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

«Перетворюючи злобу дня в доброту» (стаття), режим доступу: <http://litnik.org/index.php/liniya-zhizni/vladimir-puchkov>

Загальна кількість власних фото виконаних для матеріалів – 30, загальна кількість відео – одне, документальний фільм, приурочений до 70-річчя з дня народження В.Ю. Пучкова загальною тривалістю 65 хвилин. З метою популяризації його творчої спадщини у Фейсбуці було запущено флешмоб з хештегом #читаймоВолодимираПучкова. Шляхи збереження пам'яті про

В.Ю. Пучкова як визначної особистості для Миколаївщини були упорядковані та запропоновані начальнику управління з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради Юрію Йосиповичу Любарову.

ВИСНОВКИ

Зазвичай портрет не виділяють як окремий жанр. Вітчизняні дослідники відносять портрет до художньо-публіцистичних жанрів, нерідко розглядаючи його як один з різновидів малюнка – портретний малюнок. У зарубіжній жанровій класифікації задля позначення жанру із приблизно однаковою частотою використання з'являються терміни «профайл» (profile) та «портретне есе» (portrait essay). Французькі журналістикознавці називають цей жанр «журналістським портретом» (le portrait journalistique).

У рамках дипломного проекту було проаналізовано наявну літературу з цієї теми українською, російською, англійською та французькою мовами, аби провести компаративний аналіз сутності поняття портрета як жанру в журналістикознавчих традиціях різних країн. Англійські науковці виділяють серед основних рис портрета емоційність, відображену автором драматургію людського життя та «внутрішнє резюме» героя. Французькі дослідники називають основою цього жанру оригінальність, кут погляду та ґрунтовну попередню роботу з документами. Вітчизняні журналістикознавці стверджують, що важливу роль у портреті відіграє інтенція журналіста, адже створюючи портрет свого героя, він розкриває не всі якості особистості, а обирає найбільш визначні та характерні.

На прикладах портретів з лондонської газети «The Guardian», київської газети «День» та миколаївської газети «Вечерний Николаев» проаналізовано яким чином цей жанр трансформувався в сучасних зарубіжних, вітчизняних та місцевих виданнях. Сучасні портрети менші за обсягом, а візуалізація тексту стала обов'язковим елементом, який в першу чергу привертає аудиторію. Спостерігається взаємопроникнення різних жанрів, тож зараз в

портрети також можуть бути інкорпоровані інші жанри, як-то: інтерв'ю, розслідування, стаття, замальовка.

Друга частина була присвячена усебічному висвітленню особистості В.Ю.Пучкова та його журналістської, літературної та громадської діяльності. Оскільки внесок В.Ю.Пучкова у становлення сучасної української журналістики та літератури ще належним чином не досліджений на регіональному та всеукраїнському рівнях, з'являється необхідність проаналізувати його творчість та діяльність, що у подальшому дозволить сучасним журналістам перейняти його вагомий досвід.

Вперше було зроблено спробу проаналізувати внесок В.Ю. Пучкова у розвиток сучасної української журналістики, зокрема жанру подорожніх нарисів. Також в архіві Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки було знайдено та вперше досліджено перші поетичні та журналістські публікації Володимира Пучкова. Упорядковано та проаналізовано інформацію про маловідомі чи недостатньо висвітлені громадські проекти Володимира Пучкова, його внесок у культурне життя міста. Можливі шляхи збереження пам'яті про В.Ю. Пучкова як визначної особистості для Миколаївщини були зібрані та запропоновані управлінню з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради. Усі матеріали були апробовані в міській газеті «Вечерний Николаев» та на сайті літературного інтернет-журналу «Николаев литературный». На основі унікальних спогадів про нього друзів та колег, а також раніше не опублікованих архівних матеріалів був створений документальний фільм, приурочений до 70-річчя з дня народження Володимира Пучкова.

Пам'ять про Володимира Пучкова як про видатну і знакову особистість для культурного життя нашого міста буде доброю і довгою. Наша задача – зберігати пам'ять про нього, вивчати і популяризувати його творчу спадщину. Душа Володимира Пучкова ще довго буде звучати в заповітній лірі і важливо, щоб її трепетний і тонкий звук, що пробуджує добрі почуття, долинув до наших нащадків.

АНОТАЦІЯ

Безушко Є.О. Портрет В.Ю. Пучкова: мультимедійна історія. – Миколаїв, 2020.

Видатною постаттю для регіональної журналістики є заслужений журналіст України Володимир Пучков, що чверть століття обіймав посаду головного редактора поважної міської газети «Вечерний Николаев».

Мета дослідження: опублікувати в ЗМІ матеріали, що усебічно висвітлюють особистість В.Ю.Пучкова та його журналістську, літературну та громадську діяльність.

Оскільки внесок В.Ю. Пучкова у становлення сучасної української журналістики та літератури ще належним чином не досліджений на регіональному та всеукраїнському рівнях, з'являється необхідність проаналізувати його творчість та діяльність, що у подальшому дозволить сучасним журналістам перейняти його вагомий досвід.

У рамках дипломного проекту було зроблено 10 публікацій з теми дослідження: в міській газеті «Вечерний Николаев» – 1, на сайті літературного інтернет-журналу «Николаев литературный» – 9. Було створено повноцінний портрет Володимира Пучкова та висвітлено різні аспекти його діяльності як поета, журналіста, головного редактора та громадського діяча. Загальна кількість власних фото виконаних для матеріалів – 30, загальна кількість відео – одне, документальний фільм, приурочений до 70-річчя з дня народження Володимира Пучкова загальною тривалістю 65 хвилин.

Ключові слова: Володимир Пучков, портретна журналістика, портретний нарис, портретне есе, жанрова трансформація.

SUMMARY

Bezushko Ye.O. Portrait of V.Yu. Puchkov: multimedia story. – Mykolaiv, 2020.

The outstanding figure for regional journalism is the honoured journalist of Ukraine Volodymyr Puchkov who for a quarter of a century held a position of the editor-in-chief of the respectable city newspaper "Vechernij Nikolaev".

The purpose of the study: to publish in the media materials which comprehensively cover the personality of V.Yu. Puchkov and his journalistic, literary and public activity.

Since the contribution of V.Yu. Puchkov in the formation of modern Ukrainian journalism and literature has not yet been properly studied at the regional and national levels, there is a need to analyze his work and activities, which in the future will allow modern journalists to adopt his significant experience.

Within the limits of the diploma project 10 publications on a research subject were made: in the city newspaper "Vechernij Nikolaev" - 1, on a site of the literary online magazine "Nikolaev literaturnyj" - 9. A full-fledged portrait of Volodymyr Puchkov was created and various aspects of his activity as a poet, journalist, editor-in-chief and public figure were covered. The total number of own photos made for the materials - 30, the total number of videos - one, the documentary, timed to 70th anniversary of the birth of Volodymyr Puchkov with a total duration of 65 minutes.

Keywords: Volodymyr Puchkov, portrait journalism, profile, portrait essay, genre transformation.